

نسیم حیات

سومین ویرایش و اضافات جدید

www.ketab.ir

تفسیر قرآن کریم

جزء ۱

ابوالفضل بهرام پور

سرشناسه	: بهرام پور، ابوالفضل، ۱۳۲۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: نسیم حیات: تفسیر قرآن کریم جزء ۱ / ابوالفضل بهرام پور.
وضعیت ویراست	: [ویراست ۳].
مشخصات نشر	: قم: آوای قرآن.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۰ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۷/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۸۱۵-۷-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: اول
عنوان دیگر	: تفسیر قرآن کریم جزء ۱.
موضوع	: تفاسیر (جزء ۱).
موضوع	: تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴
موضوع	: Qur'an-- Shiite hermeneutics -- 20th century
رده بندی کنگره	: BP ۱۰۲/۱۴
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۸۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۴۳۷۸۷۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

www.ketab.ir

نام کتاب: نسیم حیات جزء ۱

مؤلف: ابوالفضل بهرام پور

ناشر: آوای قرآن

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۸۱۵-۷-۷

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۲

شمارگان: ۱۰۰۰

قم: صفایه، روبروی مسجد رفعت، کوچه ۳۲، پلاک ۴۱

قم: خیابان ارم، پاساژ قدس، همکف، پلاک ۸۱

تلفن: ۰۴۱۰۳۷۷۴۱-۰۲۵ / همراه: ۰۴۱۰۹۱۲۵۵۳۰۴۰

آدرس سایت: www.bahrampur.ir

۱۵۰

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱	نماز، عبادت جمعی.....	۵۰
آیا نمی‌خواهید این مقاله را بخوانید.....	۱۵	معنای عبد و عبودیت.....	۵۰
آسیب‌شناسی برخی از تفاسیر قرآن.....	۱۵	راز به کارگیری صیغه‌های جمع.....	۵۱
حمد ۱-۷.....	۲۷	سر تقدیم «إِيَّاكَ» بر «نَعْبُدُ».....	۵۲
معرفی اجمالی سوره.....	۲۸	عدول از غیبت به خطاب.....	۵۳
سبع مثانی.....	۲۸	چیستی صراط مستقیم.....	۵۷
روح توحید، حاکم بر سوره است.....	۲۸	چند جمله درباره عبارت «اهدنا الصراط المستقیم».....	۵۸
فراگیری معارف حمد، نماز را برتر می‌کند.....	۳۰	انسان کامل، صراط مستقیم الهی است.....	۶۰
اهمیت بسم الله.....	۳۱	نعمت داده شدگان کیستند.....	۶۱
ترجمه دقیق «رحمن» در زبان فارسی.....	۳۳	توق مغضوب و ضال و مصادیق آنها در قرآن.....	۶۱
معنای باء در «بسم الله».....	۳۵	راز تقدیم «مغضوب علیهم» بر «ضالین».....	۶۳
آیا صحیح است که بگوئیم رحمن مربوط به دنیاست.....	۳۵	خطر همیشگی سقوط انسان.....	۶۳
رحمن صفت ذات، رحیم صفت فعل.....	۳۶	عوامل مغضوب ساز.....	۶۴
معنای حمد و تفاوت آن با مدح.....	۳۹	اهمیت نماز در مکتب اهل بیت علیهم السلام.....	۶۵
کمال اختیاری و کمال غیراختیاری.....	۴۰	قبولی اعمال در گرو پذیرفته شدن نماز.....	۶۶
معنای الف و لام «الحمد».....	۴۱	بقره ۱-۵.....	۶۹
عجز انسان از حمد و ثنای واقعی و باطنی پروردگار.....	۴۲	معرفی اجمالی سوره بقره.....	۷۰
راز شروع و پایان نماز به الله اکبر.....	۴۳	مفهوم کلی.....	۷۱
یادآوری نکته‌ای عرفانی.....	۴۳	دیدگاه‌ها درباره حروف مقطعه قرآن.....	۷۲
راستی اولین حامد چه کسی است؟.....	۴۴	چگونگی اعجاز قرآن کریم.....	۷۳
معنای ربوبیت خدا.....	۴۵	قرآن ابن ابی العوجا و همدستان او.....	۷۴
اقسام ربوبیت الهی.....	۴۶	اعجاز قرآن به چه معنا و برای چه کسانی است؟.....	۷۵
اختلاف قرائت در کلمه «مالك».....	۴۸	چرایی اشاره به قرآن با اسم اشاره دور (ذلك).....	۷۷
معنای دین در جمله «يَوْمَ الدِّينِ».....	۴۹	شک و ریب در حقایق قرآنی راه ندارد.....	۷۹

- پس تکلیف غیر متقین چه می شود ۷۹
- نکته ۸۲
- راز تعبیر «یؤمنون» به جای «آمنوا» ۸۳
- اقامه نماز یا نماز خواندن ۸۴
- سر تعبیر «مما رزقناهم» به جای «من اموالهم» ۸۵
- «ایمان» به غیب و قرآن و «یقین» به آخرت ۸۶
- مرکب راهوار هدایت ۸۸
- هدایت اولی و ثانوی ۹۰
- بقره / ۶ - ۱۰ ..... ۹۲
- انکار حق از روی آگاهی ۹۴
- معنای مهر کردن دل های کافران ۹۶
- منافقان و ادعای دروغین ایمان ۹۸
- مراد از فریب دادن خدا ۱۰۰
- خود فریبی منافقان و عینیت داشتن آن ۱۰۲
- معنای افزایش مرض منافقان از سوی خدا ۱۰۴
- استوار بودن صفت «نفاق» بر «دروغگویی» ۱۰۵
- بقره / ۱۱ - ۱۶ ..... ۱۰۶
- فته انگیزی با شعار اصلاح طلبی ۱۰۸
- تحقیر و استهزاء مؤمنان ۱۰۹
- منافقان در جهل مرکب ۱۱۰
- سفاهت واقعی منافق ۱۱۱
- وعده همراهی با دشمنان اسلام ۱۱۲
- اعتماد نداشتن منافقان به یکدیگر ۱۱۲
- تناقضی در وصف منافقین ۱۱۳
- با حجاب هائی که بی حجاب محشور می شوند ۱۱۵
- دو سؤال ۱۱۶
- مسخره کردن مؤمنان در حکم مسخره کردن خدا ۱۱۷
- خریداران گمراهی ۱۱۸
- بقره / ۱۷ - ۲۰ ..... ۱۱۹
- شکست خوردگان همیشگی ۱۲۱
- مراد از این نور چیست ؟ ۱۲۲
- محرومیت منافقان از ادراک واقعیت های هستی ۱۲۳
- گمراهان سرگردان ۱۲۴
- سلب آزادی و امنیت از مخالفان اسلام ۱۲۸
- بقره / ۲۱ - ۲۴ ..... ۱۲۹
- ترتیب منطقی آیه ۱۳۱
- راز به کارگیری واژه «لعل» ۱۳۲
- دعوت منکران به هم آوردی ۱۳۴
- دو نکته ۱۳۵
- بقره / ۲۵ - ۲۶ ..... ۱۳۹
- جواز بهشت با انجام جملگی صالحات است ۱۴۱
- یک خاطره از سفر حج ۱۴۲
- از دیدگاه قرآن، مردم سه دسته اند: ۱۴۳
- دائمی بودن نعمت های بهشت ۱۴۴
- مراد از «من قبل» در جمله «هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا مِنْ قَبْلُ» ۱۴۴
- در تبلیغ از انواع مثلها استفاده کنید ۱۴۷
۱. به وسیله قرآن گمراه می کند یعنی چه ؟ ۱۵۰
۲. انسان با چه مقدار از گناه فاسق می شود ؟ ۱۵۲
- بقره / ۲۷ - ۲۹ ..... ۱۵۳
- نقض عهد و قطع رابطه با خدا ۱۵۵
- مراد از «يَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ» ۱۵۵
- مراحل و ادوار حیات انسانی ۱۵۷
- چگونه به جنینی که هنوز در او روح دمیده نشده میت اطلاق کرده ۱۵۷
- بیان اطوار گوناگون خلقت انسان با حرف «ثَمَ» ۱۵۸
- ضرورت دقت در واژه های قرآن ۱۵۸
- مراد از هفت آسمان ۱۶۱
- چرایی ختم شدن آیه به صفت «علیم» ۱۶۲
- جاسازی ستارگان در آسمان مهم تر از آفرینش آنها ۱۶۳
- بقره / ۳۰ - ۳۳ ..... ۱۶۴
- غفلت فرشتگان از بُعد الهی انسان ۱۶۶
- فرشتگان از کجا فهمیدند که انسان خونریز است ؟ ۱۶۸

چستی اسماء.....	۱۶۹	تذکران پزشک.....	۲۰۸
تحلیل و بررسی نهایی تعلیم اسماء.....	۱۷۱	مراد از «ظن» در آیه و استعمال آن در قرآن.....	۲۰۹
تفاوت ظرفیت علم‌پذیری انسان و فرشتگان.....	۱۷۲	آیا ظن درباره معاد کافی است.....	۲۱۰
دامنه معرفت‌پذیری انسان.....	۱۷۳	معنای برتری قوم بنی اسرائیل بر عالمیان.....	۲۱۱
فرشتگان چه چیزی را کتمان کرده بودند؟.....	۱۷۵	انواع شفاعت‌ها.....	۲۱۳
چرایی در میان گذاشتن خلقت انسان با فرشتگان.....	۱۷۶	نفی شفاعت باطل.....	۲۱۴
بقره / ۳۴ - ۳۷.....	۱۷۸	بقره / ۴۹ - ۵۳.....	۲۱۶
آیا ابلیس از کافران بود یا از کافران شد؟.....	۱۸۰	رهائی از چنگ استکبار نعمت اصلی است.....	۲۱۸
ابلیس.....	۱۸۱	اعدامی دلهره‌انگیز.....	۲۱۸
آدم و شجره ممنوعه.....	۱۸۲	بلاها انسان را می‌سازد.....	۲۱۹
پیامد تلخ تخلف از امر خدا.....	۱۸۲	شکافه شدن دریا برای بنی اسرائیل.....	۲۲۰
انتخاب مسکن به دوش مردان.....	۱۸۳	چله‌نشینی برای ترکیه نفس.....	۲۲۱
چگونگی نفوذ شیطان در انسان.....	۱۸۴	مراد از کتاب و فرقان.....	۲۲۲
نفس انسان، دشمن تراز شیطان است.....	۱۸۵	بقره / ۵۴ - ۵۷.....	۲۲۳
نازیبایی روحیه معامله‌گری در اطاعت.....	۱۸۷	ارتداد بنی اسرائیل و کيفران.....	۲۲۵
هشدار آیه.....	۱۸۸	محازات سخت گوساله‌پرستی.....	۲۲۵
هشدارها و پیام‌های مهم داستان آدم.....	۱۸۹	درخواست رؤیت خدا با چشم سر.....	۲۲۷
اسناد توبه به خدا و انسان در قرآن.....	۱۹۱	چرایی زندان شدن بنی اسرائیل در صحرای سینا.....	۲۲۹
بقره / ۳۸ - ۴۲.....	۱۹۲	بقره / ۵۸ - ۶۰.....	۲۳۱
راز تکرار «اهبطوا».....	۱۹۴	حَقَّة، استغفار یهود.....	۲۳۳
فرق خوف و حزن.....	۱۹۵	چرایی عدم رعایت ترتیب زمانی حوادث.....	۲۳۵
یهود و عهد شکنی.....	۱۹۶	بقره / ۶۱.....	۲۳۷
تصدیق دوسویه قرآن و کتب آسمانی.....	۱۹۸	پیامبرکشی بنی اسرائیل.....	۲۴۱
خطر پیشگامی در گناه.....	۱۹۸	گناهان کوچک، زمینه‌ساز گناه بزرگ تراست.....	۲۴۲
معنای ارزان نفروختن قرآن.....	۲۰۰	امدادهای غیبی و ویژه ایام و شرایط خاص است.....	۲۴۲
بقره / ۴۳ - ۴۸.....	۲۰۳	بقره / ۶۲ - ۶۶.....	۲۴۴
نماز به جماعت.....	۲۰۵	رستگاران از ادیان مختلف.....	۲۴۷
مراد از «ازکُموا».....	۲۰۵	بطلان پلورالیزم (کثرت‌گرایی دینی).....	۲۴۸
ضرورت عمل به علم.....	۲۰۶	خطاب آیه به چهار گروه.....	۲۴۸
چگونگی استعانت از صبر و نماز.....	۲۰۷	معجزه استثنائی و اثبات وحی بودن تورات.....	۲۵۲
شان نزول.....	۲۰۷		

- ذکر چیست و دائم الذکر چیست ۲۵۳
 حیلۀ شرعی و مجازات آن ۲۵۵
 تناسب میان جرم و جریمه ۲۵۶
 عذاب ویژه مسخره کنندگان احکام الهی ۲۵۶
 بقره / ۶۷-۷۱ ..... ۲۵۷
 شیوۀ قداست شکنی انحرافات ۲۵۹
 قداست تاریخی گاو در مصر ۲۵۹
 استهزای بندگان معلول جهالت است ۲۶۱
 پیام آیه ۲۶۴
 بقره / ۷۲-۷۴ ..... ۲۶۵
 زنده کردن مردگان به همین آسانی ۲۶۷
 جمع بندی داستان کشتن گاو ۲۶۷
 جرایبی رعایت نشدن ترتیب در داستان ۲۶۸
 بقره / ۷۵-۷۹ ..... ۲۷۲
 قطع امید از ایمان آوردن یهود ۲۷۴
 پیام های آیه ۲۷۴
 برخورد سران یهود با پیروان افشاگر ۲۷۶
 کافران با خبر و کافران بی خبر ۲۷۶
 عوام یهود ۲۷۷
 ضرورت فراگیری معارف قرآن برای عموم ۲۷۸
 تحریف آیات الهی و یهود ۲۷۹
 اشاعۀ باورهای بی پایه و بی سند، خیانتی بزرگ ۲۸۰
 بقره / ۸۰-۸۳ ..... ۲۸۱
 بیان قاعده ای کلی در کیفر و ثواب ۲۸۴
 پیمان شکنی یهود ۲۸۵
 راز تقدم «الیتامی» بر «المساکین» ۲۸۶
 سخن های خوب و سازنده بگوئیم، یا سخن را خوب بگوئیم ۲۸۶
 توصیۀ عیسی علیه السلام شنیدنی است ۲۸۷
 بقره / ۸۴-۸۶ ..... ۲۸۸
 بقره / ۸۴-۸۶ ..... ۲۸۸
 یهود در اوج پیمان شکنی ۲۹۰
 تبعیض در آیات الهی ۲۹۳
 بی اعتقادی به معاد منشأ همه گناهان ۲۹۳
 یهود امت اسلام چه کسانی هستند؟ ۲۹۴
 بقره / ۸۷-۹۰ ..... ۲۹۵
 یهود و پیامبر کشی ۲۹۷
 توطئه یهود برای تضعیف پیامبر ﷺ ۲۹۹
 آیا تعداد مؤمنان مراد است یا کیفیت ایمان؟ ۳۰۰
 خاندان اوس و خزرج ۳۰۱
 هشدار به یک خطر فراگیر ۳۰۳
 چرا خداوند به این یهودیان توفیق نداد؟ ۳۰۴
 بقره / ۹۱-۹۳ ..... ۳۰۶
 ایمان بنی اسرائیل به تورات، دروغی بیش نیست ۳۰۸
 موضوع محبت گوساله چیست؟ ۳۱۰
 پیام آیه ۳۱۱
 بقره / ۹۴-۹۶ ..... ۳۱۲
 خیال پردازی یهودیان ۳۱۳
 پیام آیه ۳۱۴
 فلسفۀ دنیا طلبی انسان ۳۱۴
 حرص یهود بر زندگی پست دنیا ۳۱۵
 بقره / ۹۷-۱۰۱ ..... ۳۱۷
 دشمنی با جبرئیل کار دیگر یهود ۳۱۹
 هشدار آیه برای جامعه امروز در تحقیر علمای ربانی «ورسله» ۳۱۹
 پیمان شکنی، خصلت همیشگی یهود ۳۲۲
 نکته: فَرِیقٌ مِّنْهُمْ ۳۲۳
 بقره / ۱۰۲-۱۰۳ ..... ۳۲۴
 اتهام جادو به سلیمان نبی ﷺ ۳۲۶
 قدرت الهی سلیمان و تهمت یهود به آن حضرت ۳۲۸
 تفاوت اعجاز و سحر ۳۲۹
 فراگیری درسی بزرگ از آیه ۳۲۹
 اذن خدا در تأثیر سحر ۳۳۰
 کار ساز نبودن ایمان بدون عمل ۳۳۲
 بقره / ۱۰۴-۱۰۸ ..... ۳۳۴
 بهانه دست دشمن ندهید ۳۳۶

۳۸۵	پرده‌داران کعبه باید از اولیا باشند	۳۳۹	فلسفه نسخ و انواع آن
۳۸۶	دعای ابراهیم برای امنیت کعبه	۳۴۰	معنای صحیح نسخ
۳۸۷	بقره / ۱۲۷ - ۱۲۹	۳۴۱	تحلیل دیگر درباره نسخ
۳۸۹	اخلاص، روح عمل است	۳۴۳	سؤالات بیجا برای سرپیچی است
۳۹۱	دعا برای صالح شدن فرزندان	۳۴۵	بقره / ۱۰۹ - ۱۱۰
۳۹۱	فرق حکمت و کتاب	۳۴۶	یهود و آرزوی ارتداد مسلمین
۳۹۲	یک خاطره از حکمت و جهل	۳۴۷	دستور مدارای مسلمانان با اهل کتاب
۳۹۲	ترکیه مقدم است یا تعلیم؟	۳۴۸	تحکیم مبانی عقیدتی و معنوی برای جهاد با کافران
۳۹۲	تحلیل مسأله:	۳۴۹	بقره / ۱۱۱ - ۱۱۳
۳۹۵	نقطه عطف گرایش های سلوکی	۳۵۱	ادعای واهی رستگاری
۳۹۶	تحلیل نهایی در تقدم و تأخر تعلیم	۳۵۲	تسلیم کامل در برابر خدا، تنها راه نجات
۳۹۹	بقره / ۱۳۰ - ۱۳۴	۳۵۵	معنای داوری خدا در قیامت
۴۰۱	سفاهت واقعی عدم پیروی از ابراهیم است	۳۵۶	بقره / ۱۱۴ - ۱۱۵
۴۰۲	قید «فی الآخرة» درباره ابراهیم، چه امتیازی است	۳۵۷	تخریب مساجد چگونه؟
۴۰۳	بالاترین نوع تسلیم	۳۶۰	ستمکارترین ستمکارها
۴۰۳	ابراهیم چه چیز را باید تسلیم کند؟	۳۶۱	همه زمانی و همه مکانی بودن ذکر الله
۴۰۴	ضرورت دعوت ذریه به توحید	۳۶۱	بست نشینی در خیابانها
۴۰۵	تسلیت دروغ یهود به حضرت یعقوب	۳۶۲	ارتباط نداشتن آیه با موضوع قبله
۴۰۶	ارزش هر کسی در گرو اعمال صالح اوست	۳۶۴	بقره / ۱۱۶ - ۱۲۰
۴۰۷	بقره / ۱۳۵ - ۱۳۸	۳۶۷	قرآنی فکر کنید
۴۰۹	توحید آئین برحق	۳۶۸	اهل یقین، «مُؤْمِنُونَ» یا «الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ» چه تفاوتی دارد؟
۴۰۹	جدال احسن	۳۶۹	ناامیدی پیامبر از ایمان اهل کتاب
۴۱۰	ایمان کامل، ایمان به جملگی پیامبران است	۳۷۰	مخاطب اصلی برخی آیات، شخص پیامبر نیست
۴۱۱	معیار هدایت و ضلالت	۳۷۲	بقره / ۱۲۱ - ۱۲۴
۴۱۲	رنگ الهی فقط رنگ اسلام است	۳۷۴	ایمان محصول تلاوت با تأمل است
۴۱۳	بقره / ۱۳۹ - ۱۴۱	۳۷۵	یکی از مصادیق «كَمَثَلِ الْجُمَارِ»
۴۱۶	ادعای یهود بر یهودی و نصرانی بودن پیامبران	۳۷۷	ابراهیم و مقام امامت
۴۱۹	آثار مؤلف	۳۷۸	مفهوم امامت و منصب دوم ابراهیم
۴۲۰	در دست تألیف	۳۷۹	رد دیدگاه نادرست برخی مفسران اهل سنت
		۳۸۰	انتصابی بودن امامت
		۳۸۰	همه فرزندان انسان، اهل صلاح نیستند
		۳۸۲	بقره / ۱۲۵ - ۱۲۶
		۳۸۴	عظمت کعبه و زائران آن

پیش‌گفتار

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ (انفال، ۲۴)
ای مؤمنان! به دعوت خدا و پیامبر که شما را به پیامی حیات بخش می‌خوانند لبیک اجابت بگویید.

عده‌ای از مردم متأسفانه به قرآن کریم به دیده طلسم و جادوی بسته‌ای می‌نگرند که هرگز نمی‌توان گره آن را جلو کرده در حالی که باید بدانند قرآن برای هدایت ناس است «هَدَى لِلنَّاسِ» و ناس یعنی همین مردم، و فرموده است: وَ لَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ... ما به یقین قرآن را آسان کردیم پس آیا پندگیرنده‌ای هست؟

منظور آیه این است که ما قرآن را برای شما قابل فهم نمودیم که پند و اندرز ما را بفهمید و به کار بندید. پس توشه خود را از قرآن بگیرید. از این رو برای افرادی که قرآن را مشکل و سخت می‌پندارند باید تفسیری با بیان ساده تنظیم کرد. شاید بتوان گفت جای چنین تفسیری در جامعه ما خالی است و باید در کنار تفسیرهای نفیس چندین جلدی، تفسیر کوتاهی هم داشته باشیم.

از طرف دیگر بسیاری از مردم علاقه دارند که از قرآن مفهومی بیش از حد ترجمه بدانند. یعنی می خواهند تفسیر آیه و یا سوره مورد نظر خود را به دست آورند. ولی با این مشکل مواجه می شوند که در تفسیرهای موجودی که در دست دارند، غالباً آراء مختلف تفسیری یا مسائل ادبی و گاهی شرح الفاظ و مشتقات آن به میان آمده و موجب گردیده که شخص نتواند به آسانی لب مفهوم و منظور آیه را به دست آورد.

امروزه با توجه به شرایط شغلی و تحصیلی، فرصت اکثر مردم برای مطالعه و به دست آوردن مفاهیم و پیام های قرآن محدود است و از طرفی تفسیرهایی که غالباً در مجلدات پر حجم ارائه شده، بسیاری از مردم را از نزدیک شدن به قرآن بی نصیب ساخته است، زیرا آنها فرصت چنین مطالعه ای را نمی یابند و طبعاً تفسیری لازم است که حجم آن محدود و متناسب با فرصت آنها باشد.

نکته مهم تر این که امروزه می بینیم مردم جهان هر روز بیشتر به اسلام روی می آورند و اسلام و قرآن در میان ملت های جهان جای خود را باز می کند و جهانیان، ایران را پرچمدار حرکت اسلامی و قرآن می دانند. از این روممکن است ملت های تازه مسلمان و یا مسلمانان تازه آزاد شده از ما بخواهند که توضیح و شرحی که بر قرآن کریم داریم در اختیارشان بگذاریم. ولی ما نمی توانیم در مرحله اول، تفسیرهای سنگین را، به آنها ارائه دهیم و همچنین نمی توانیم ترجمه های لفظی قرآن را که برای آنها مفید نیست تقدیمشان کنیم. از این رو ضرورت وجود تفسیر مخصوصی احساس می شود که مفهوم کلی سوره و یا آیه را بیان کند و آن گاه بی آن که ذهن مخاطب را با

طرح مسائل متفرقه مشغول کند، نظر قطعی و یا نظریه قوی را که اکثر مفسرین برآند، تبیین نماید.

نذکر: کم حجم بودن این تفسیر به این معنا نیست که ما از شرح ضروری مطالب قرآن صرف نظر کرده ایم، بلکه آنچه مربوط به هدایت انسان است شرح گردیده و نکته های علمی که در آن مطرح شده همه به خاطر وجود پیام های هدایتی بوده است. ما بحث های غیر لازم را حذف نموده ایم، زیرا جایگاه این گونه بحث ها که به نمونه ای از آنها اشاره می شود در تفسیر نیست؛ مثلاً می بینیم در تفسیر «آیه الكرسي» درباره «لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ: خدا را چرت و خواب نمی گیرد» در بعضی کتاب ها بحث های مفصلی درباره خواب، تعبیر خواب، انواع خواب ها، راجع به خواب حیوانات، خواب زمستانی، خواب نباتات و هیبتی هم عنوان گردیده است. آیا راستی جای این نوع بحث ها در تفسیر است؟ یا مثلاً می بینیم در جایی که قرآن می گوید: «وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ الطُّورَ»، بحث می شود که آیا واقعاً خدا کوه را از زمین کنده و بالای سرشان نگاه داشته یا این که این آیه تهدیدی بیش نیست؟ در حالی که مفسر به جای این همه بحث ها می تواند به آیه دیگر مراجعه کند که فرموده است: «ما کوه را بالای سرشان قرار دادیم که احساس کردند بر سرشان فرو می افتد. اعراف، ۱۷۱»

از طرفی خلاصه نویسی نباید چشمه های تدبر در قرآن را به روی خواننده ببندد. از این رو در این کتاب در مورد آیاتی که بحث های تدبر انگیز و جنجالی داشته، به تفصیل سخن گفته ایم.

به طور مثال در قرآن در سه مورد، تزکیه مقدم بر تعلیم آمده و در آیه ۱۲۹ بقره در دعای حضرت ابراهیم علیه السلام تعلیم مقدم بر تزکیه ذکر شده است. در این جا این سؤال مطرح می شود که آیا در فرهنگ قرآنی تزکیه بر تعلیم مقدم است و یا تعلیم بر تزکیه؟ و این موضوع معرکه آراء مختلف است و ما در چنین مواردی به اختصار قائل نشده ایم.

موارد یاد شده فوق، انگیزه تألیف این تفسیر گردیده است و نام آن را با الهام از حافظ (نسیم حیات) گذاشتیم. نسیم حیات در قطع کوچک رقی و جزء جزء پیش می رود تا به عنوان تفسیر همراه قابل حمل در سفرها یا محل کار باشد. از خداوند متعال درخواست می کنیم که برای عمومی شدن تفسیر قرآن و بهره مندی اکثر مردم از مفاهیم آن، یاریمان نماید. امید است که این نوشته و تألیف با تکیه به رحمت الهی و اسم هادی، همان چیزی باشد که جایش خالی است.

ابوالفضل بهرام پور

۱۳۹۶/۰۴/۳۰